

HANDREIKING SAMEN OP REIS, IN DE KLAS EN DE SAMENLEVING *Materiaal voor de 'gouden weken' aan het begin van het nieuwe schooljaar en Prinsjesdag*

Aan het begin van het nieuwe schooljaar en in de aanloop van Prinsjesdag en de Prinsjesdagviering stellen we op start.verus.nl de vraag centraal wat ons in de klas en in de samenleving verbindt, met al onze verschillen. Voor alle leeftijdsgroepen bieden we vormen aan om mee aan de slag te gaan. De resultaten hiervan de daarvan, worden aan premier Rutte overhandigd ter inspiratie voor het nieuwe politieke jaar.

Aanleiding

De laatste jaren is Nederland steeds meer gepolariseerd. Een vergelijking tussen 2019 en 2021 laat zien dat polarisatie in twee jaar substantieel is toegenomen. De oorzaken van polarisatie zetten zich ook door: radicale partijen radicaliseren verder, sociale media sluiten ons op in bubbels, en de politieke discussie verhardt (feb. 2022, [artikel](#) Universiteit van Amsterdam).

De toegenomen polarisatie is ook merkbaar in de minisamenleving van de school. Een voorbeeld waarbij leerlingen misschien zelf te maken hebben gehad met polarisatie is de coronavaccinatie. Wie zich niet wilde laten vaccineren, kreeg al snel het stempel 'aso' en werd met de nek aangekeken. Er was weinig ruimte voor aandacht en begrip. Om in het vervolg toch beter naar elkaar te luisteren, is het goed aandacht te besteden aan verschillende meningen, kennis op te doen over een ander en te laten zien hoe je daarmee omgaat. Ook om duidelijk te maken dat er niet altijd een 'goed' of 'fout' is, maar dat er ook veel in het midden zit en dat nuanceren nodig is.

Tegen polarisatie!

Ook dit jaar is er op Prinsjesdag de Prinsjesdagviering. Mensen van verschillende religies en levensbeschouwingen geven de regering, de Kamerleden en de samenleving een boodschap mee. Dit jaar is het thema 'verdragen, verzoenen, verbinden'. Hoe kunnen wij het anders-zijn van de ander op zijn minst **verdragen**? Hoe wordt **verzoening** mogelijk in een samenleving waarin we steeds vaker onverzoenlijk tegenover elkaar staan? Wat **verbindt** ons in al onze verschillen?

Landelijke actie

Het begin van het nieuwe schooljaar en van het nieuwe politieke jaar is het moment om aan verbinding te werken, zowel in de samenleving als in de klas. Met start.verus.nl gaan we tijdens de gouden weken actief aan de slag met de vraag hoe we meer begrip kunnen krijgen tussen leerlingen en ons daardoor meer kunnen verzoenen en verbinden. Daarom roepen wij op om gedeelde paspoorten te maken in de klas, waardoor er verdiepende gesprekken ontstaan tussen leerlingen. Een aantal van deze zelfgemaakte paspoorten wordt ter inspiratie aangeboden aan premier Rutte door een leerling. De paspoorten zijn een (in)direct beroep op premier Rutte om zijn vermogen tot verdragen, verzoenen & verbinden te vergroten en dit hopelijk te laten doorwerken in het huidige politieke bestel.

In de klas

- Introduceer de paspoortenopdracht aan de hand van uitleg van het begrip polarisatie en een gesprek over de eventuele gevolgen, Prinsjesdag en de Prinsjesdagviering.
- Voor uitleg van het begrip 'polarisatie', bekijk [deze aflevering](#) van Klokhuis.
- Wat in Nederland voor veel polarisatie heeft gezorgd, is het Corona-vaccin. Bespreek in de klas of er ook discussies binnen families zijn geweest over het wel of niet laten

vaccineren. Hoe werd deze discussie gevoerd en zorgde dit voor verdeeldheid?

- Bespreek met de klas of de kinderen nog meer voorbeelden kennen van polarisatie en vraag of ze het ook wel eens online zien/tegenkomen. Bespreek daarna wat eventuele oplossingen kunnen zijn voor meer verzoening, verdraagzaamheid en verbinding.
- Bekijk de inspiratievideo's op start.verus.nl. De kinderen in de video's praten over verschillende thema's, zoals: gezin, toekomst, vrije tijd en geloof. In de video over geloof vertelt Vaishnavi iets over Sanatan. Sanatan Dharma is een stroming binnen het Hindoeïsme en komt het meest voor in Nederland.
- Begin vervolgens aan de paspoortenopdracht en werk aan verbinding in de klas. Het is ook mogelijk om een thema aan deze opdracht te hangen, zoals in de inspiratievideo's. Dit kan goed werken als er binnen een klas bijv. veel verschillen zitten tussen bijv. geloofsovertuigingen, gezinssamenstellingen of het besteden van vrije tijd.

Instructie (lees voor)

Pak je koffer maar in, want jij gaat op reis! Maar niet alleen, maar met iemand uit de klas die je (nog) niet heel goed kent. Je hebt samen maar één paspoort waarmee jullie door de grens mogen en op reis kunnen. Optioneel (indien passend in de klas): Na het invullen van het paspoort wil de grenscontrole (leerkracht) weten of jullie elkaar wel echt kennen. Voordat jullie op reis mogen en gaat hij/zij misschien wel lastige vragen stellen.

1. Maak tweetallen met iemand die je nog niet zo goed kent.
2. Ga naast elkaar zitten en pak per duo, één paspoort.
3. Vul het paspoort in en probeer je medereiziger echt goed te leren kennen door veel vragen te stellen.
4. Is het paspoort af en hebben jullie elkaar goed leren kennen? Dan komt de grenscontrole (leerkracht) langs bij je tafel en deze checkt of jij je reisgenoot goed kent.

Vervolginstructie (voor leerkracht / docent)

Bekijk het gedeelde paspoort en stel (kritische) vragen over het ene kind aan het andere kind, zodat duidelijk wordt of ze elkaar echt hebben leren kennen. Je kan altijd bevestiging vragen aan het kind waarover het gaat.

Bijv. 'Ik zie hier dat jullie grootste verschil jullie geloof is. Abdul, kan je vertellen waar Chris in gelooft? (..) Wat is het allerbelangrijk is zijn geloof?' (..) Chris, klopt het wat Abdul zegt? (..) Of eventueel de klas erbij betrekken. Wat denken jullie: Klopt het wat Abdul over Chris zegt?

Na het stellen van een aantal vragen over het gedeelde paspoort, zijn er twee conclusies mogelijk:

1. Gefeliciteerd, jullie mogen samen op reis naar (gewenste locatie) en stempel het paspoort.
2. Ik geloof niet dat jullie elkaar al heel lang kennen en een paspoort delen. Dus helaas kunnen jullie nog niet op reis, probeer het nog een keer! (De leerlingen keren terug naar hun tafel en gaan verder met elkaar leren kennen).

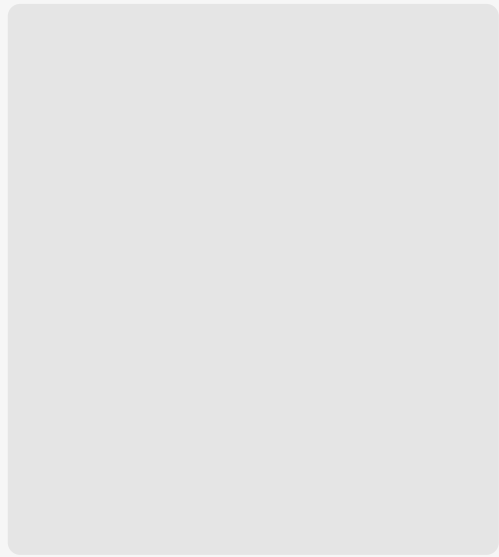
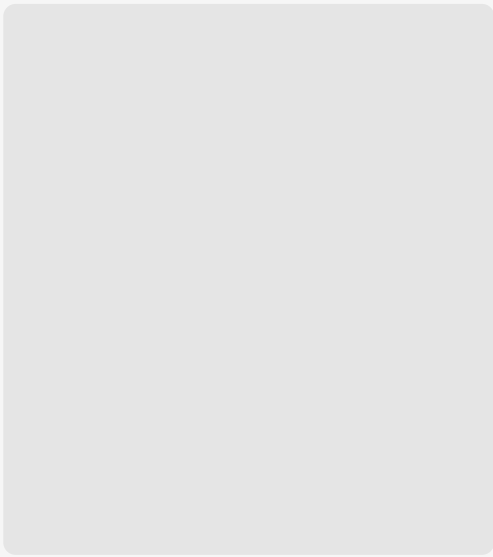
Als iedereen van de klas op reis mag, kan deze opdracht herhaald worden met eventueel een andere samenstelling aan duo's.

EUROPESE UNIE
KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

PASPOORT

Teken de ander

Teken de ander

GEDEELD
PASPOORT

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Waar zouden jullie elkaar ontmoet kunnen hebben (als jullie niet bij elkaar in de klas zaten):

STEMPEL
DOUANE

Noem drie overeenkomsten tussen jullie:

-
-
-

Noem twee verschillen tussen jullie:

-
-

Wij willen samen op reis naar ....., omdat:

PDV<<<NLD<<<<PRNSJSDGVRNG<<START<<<VERUS<<DEN<HAAG<<<<<<<<<<<<<
10STRMNG<<<<8834582374<<LVNSBSCHWNG<<<<<546372836234<<<<<<RGRNG<<<<